

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาเพื่อทบทวนความต้องการกำลังคนเพื่อใช้วางแผนการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำรายงานและประมวลข้อมูลทุติยภูมิทุกรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนและทิศทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ในช่วงตั้งแต่การปฏิรูปการศึกษารอบที่สองที่ผ่านมา (พ.ศ. 2552-2561) เพื่อศึกษาความต้องการกำลังคนและศักยภาพการผลิตของสถาบันการศึกษาของประเทศไทยและสาขาที่เป็นความต้องการ/ความจำเป็นของประเทศทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อศึกษาหาแนวทางการวางแผนและพัฒนากำลังคนของประเทศให้ตอบสนองความต้องการของภาคการผลิตและบริการในบริษัทที่เปลี่ยนแปลงไป และสาขาที่เป็นความต้องการ/ความจำเป็นของประเทศในอนาคต (5-10 ปี ข้างหน้า) เพื่อรองรับการแข่งขันที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และเพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการทำแผนยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม การวิจัยนี้มีขอบเขตการดำเนินงาน คือ ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและพัฒนากำลังคนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศให้รอบด้านทุกมิติ และนำข้อมูลสถานการณ์ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนมาปรับข้อมูลการพยากรณ์ใหม่ตามทิศทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป โดยทำการศึกษา 4 สาขา ดังนี้ (1) สาขาที่เป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาประเทศ (2) สาขาที่ขาดแคลนด้านอาชีวศึกษา (3) สาขาที่จำเป็น คือ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (S&T) และสาขาที่ไม่ใช่วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Non-S&T) และ (4) สาขาใหม่ที่ประเทศมีความต้องการ

ผลการวิจัย

การคาดประมาณการผลิตและความต้องการกำลังคนเพื่อตอบสนองความต้องการในอนาคต (5-10 ปี ข้างหน้า) เพื่อรองรับการแข่งขันที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยสรุปผลการเปรียบเทียบผลประมาณการอุปสงค์และอุปทานของแรงงานได้ดังนี้

1) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พบว่าในปี 2563 สาขาสังคมศาสตร์ ธุรกิจ และกฎหมาย จะเป็นสาขาที่มีความต้องการแรงงานมากกว่ากำลังแรงงานที่มีอยู่จริงหรือเกิดอุปสงค์ส่วนเกินมากที่สุด และเป็นสาขาที่มีแนวโน้มที่จะเกิดอุปสงค์ส่วนเกินสูงสุด 0.22 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2568 รองลงมาคือ สาขาการบริการ สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากผู้เข้าศึกษาในระดับปวช. มีแนวโน้มที่ลดลงส่งผลให้อัตราการขยายตัวของกำลังแรงงานในสาขาวิชาดังกล่าวมีน้อยกว่าอัตราการขยายตัวของความต้องการแรงงาน

2) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรืออนุปริญญา พบว่าในปี พ.ศ. 2563 และ ปี พ.ศ. 2568 สาขาวิศวกรรมศาสตร์ การผลิต ก่อสร้าง และสังคมศาสตร์ ธุรกิจ และกฎหมายเป็นสาขาที่มีสัดส่วนจำนวนมากเมื่อเทียบกับสาขาวิชาอื่น แต่ความต้องการแรงงานมีสูงมากกว่ากำลังแรงงานที่สำเร็จการศึกษาในระดับ ปวส. หรืออนุปริญญา ส่วนสาขาที่มีกำลังแรงงานมากกว่าความต้องการ เช่น สาขาเกษตรศาสตร์

3) ระดับปริญญาตรี พบว่าในปี พ.ศ. 2563 สาขาวิชาเกษตรศาสตร์เป็นสาขาที่มีความต้องการแรงงานมากกว่ากำลังแรงงาน ในปี พ.ศ. 2568 สาขาวิทยาศาสตร์และคอมพิวเตอร์มีความต้องการแรงงานสูงกว่ากำลังแรงงาน นอกจากนี้สาขาวิชาที่กำลังแรงงานยังไม่เพียงพอต่อความต้องการแรงงาน ได้แก่ สาขามนุษยศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์ สาขาสุขภาพและสวัสดิการและสาขาการบริการ ส่วนสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ธุรกิจและกฎหมาย และสาขาวิศวกรรมศาสตร์การผลิต และก่อสร้าง เป็นสาขาวิชาที่มีกำลังแรงงานส่วนเกินในตลาดแรงงานเป็นจำนวนมาก

4) ระดับสูงกว่าปริญญาตรี พบว่าในปี พ.ศ. 2563 และปี 2568 สาขาวิชาการศึกษาคือสาขาวิชาที่มีความต้องการแรงงานส่วนเกินสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับสาขาวิชาอื่นๆ ส่วนสาขาสังคมศาสตร์ ธุรกิจ และกฎหมาย ในปี พ.ศ. 2563 เป็นสาขาที่มีอัตราการขยายตัวของกำลังแรงงานมากกว่าความต้องการแรงงานส่งผลให้เกิดกำลัง

แรงงานส่วนเกิน และในปี 2568 จะเป็นสาขาที่มีกำลังแรงงานส่วนเกินมากที่สุด เนื่องจากเป็นสาขาวิชาที่มีสัดส่วนผู้เลือกศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีสูงที่สุด

การวางแผนการผลิตกำลังคนและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาควรสอดคล้องกับทิศทางในการพัฒนาประเทศในระยะ 20 ปี และตามกรอบวิสัยทัศน์และเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 12 ที่ให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง โดยต้องมีการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์เพื่อนำไปขับเคลื่อนการผลิตและพัฒนากำลังคนไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : ปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับ

เป้าประสงค์ : เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนทุกระดับให้สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษให้อยู่ในระดับมาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : ยกระดับคุณภาพการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาให้มีมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของสาขาการเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ

เป้าประสงค์ : เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษา มีคุณภาพหรือความสามารถสอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตและบริการต่างๆ เพิ่มขึ้นทุกปี

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การเพิ่มจำนวนและคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีวศึกษา โดยเฉพาะด้าน S&T

เป้าประสงค์ : เพื่อเพิ่มจำนวนและสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีวศึกษา โดยเฉพาะการเพิ่มจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีวศึกษาในด้าน S&T เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การนำระบบคุณวุฒิวิชาชีพและมาตรฐานอาชีพมาพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร

เป้าประสงค์ : เพื่อใช้ระบบคุณวุฒิวิชาชีพเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความสามารถของกำลังคน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การบริการจัดการความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน

เป้าประสงค์ : 1. ในระยะสั้น มุ่งแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาความไม่สอดคล้องของอุปสงค์และอุปทานเนื่องมาจากการขาดข้อมูลและ/หรือคุณภาพของแรงงานไม่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ

2. ในระยะยาวมุ่งพัฒนาการแนะแนวการศึกษาและแนะแนวอาชีพที่เป็นที่ต้องการของตลาดมาเป็นเครื่องมือในการลดความไม่สอดคล้องของผู้สำเร็จการศึกษาตามความต้องการของตลาดแรงงาน

คำสำคัญ

ความต้องการกำลังคน

ภาคอุตสาหกรรม

ภาคบริการ

ภาคเกษตร

สาขาที่จำเป็น

ความเป็นมา/หลักการและเหตุผล

สถานการณ์ของประเทศไทยในปัจจุบันต้องเผชิญกับกระแสโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง รวดเร็ว และซับซ้อนมากขึ้น รวมทั้งได้สร้างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจของโลกแบบใหม่ในศตวรรษที่ 21 ที่ประชากรจะเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการแข่งขันในโลกเศรษฐกิจสมัยใหม่ เพราะประชากรเป็นผู้ใช้เทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่ ประกอบกับการเปิดประชาคมอาเซียนเมื่อปี พ.ศ. 2558 มีการเปิดเสรีในการเคลื่อนย้ายแรงงาน ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเตรียมความพร้อมให้แก่กำลังคนและพัฒนากำลังคนของประเทศให้สามารถ

ปรับตัว รองรับผลจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม แต่ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา พบว่าการผลิตกำลังคนยังคงไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการในภาคการผลิตอุตสาหกรรมเป้าหมายต่างๆ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในเรื่องการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศมาโดยตลอด จึงได้ร่วมกับมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ทำการศึกษาและทบทวนความต้องการกำลังคน เพื่อรายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคน ทิศทางเศรษฐกิจของประเทศ ความต้องการกำลังคนและศักยภาพการผลิตของสถาบันการศึกษา เพื่อหาแนวทางวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศให้ตอบสนองความต้องการของภาคการผลิตและบริการในบริบทที่เปลี่ยนแปลงและสาขาที่เป็นความต้องการของภาคการผลิตและบริการในบริบทที่เปลี่ยนแปลงและสาขาที่เป็นความต้องการ/จำเป็นของประเทศในอนาคต 5-10 ปีข้างหน้าเพื่อรองรับการแข่งขันที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อจัดทำรายงานและประมวลข้อมูลทุติยภูมิทุกรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนและทิศทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ในช่วงตั้งแต่การปฏิรูปการศึกษาครั้งที่สองที่ผ่านมา (พ.ศ. 2552-2561)
2. เพื่อศึกษาความต้องการกำลังคนและศักยภาพการผลิตของสถาบันการศึกษาของประเทศไทยและสาขาที่เป็นความต้องการ/ความจำเป็นของประเทศทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ
3. เพื่อศึกษาหาแนวทางการวางแผนและพัฒนากำลังคนของประเทศให้ตอบสนองความต้องการของภาคการผลิตและบริการในบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป และสาขาที่เป็นความต้องการ/ความจำเป็นของประเทศในอนาคต (5-10 ปี ข้างหน้า) เพื่อรองรับการแข่งขันที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
4. เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการทำแผนยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและพัฒนากำลังคนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศให้รอบด้านทุกมิติ
2. นำข้อมูลสถานการณ์ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนมาปรับข้อมูลการพยากรณ์ใหม่ตามทิศทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป โดยทำการศึกษา 4 สาขา ดังนี้
 - (1) สาขาที่เป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาประเทศ
 - (2) สาขาที่ขาดแคลนด้านอาชีวศึกษา
 - (3) สาขาที่จำเป็น คือ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (S&T) และสาขาที่ไม่ใช่วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Non-S&T)
 - (4) สาขาใหม่ที่ประเทศมีความต้องการ

ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา/ที่เกี่ยวข้อง

คณะผู้วิจัยได้ทบทวนนโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อให้ทราบถึงภาพรวมก่อนนำไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลตามลำดับวิธีการวิจัย โดยศึกษาข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี
2. นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศไทย ได้แก่
 - 2.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)

- 2.2 ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)
- 2.3 นโยบายรัฐบาล
- 2.4 แผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด
- 2.5 สภาพัฒนารูปแห่งชาติ
- 2.6 นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
- 2.7 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559
- 2.8 ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)
- 2.9 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553
- 2.10 แนวทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3. การศึกษาและการพัฒนากำลังคนในต่างประเทศ (สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สหพันธรัฐแคนาดา สาธารณรัฐเกาหลีใต้ สาธารณรัฐสิงคโปร์ สหพันธรัฐมาเลเซีย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม) และสรุปภาพรวมโครงสร้างทางการศึกษาของต่างประเทศ

วิธีการวิจัย

การศึกษานี้ใช้การประมาณการแนวโน้มเพื่อประกอบการวางแผนพัฒนาด้านกำลังคนของประเทศ โดยใช้ข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติและแบ่งประเภทอุตสาหกรรมของประเทศตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจของ TSIC 2009 การประมาณใช้วิธีการทำให้เรียบแบบเอกโพเนนเชียล (Exponential Smoothing) ผลการศึกษาแนวโน้มของจำนวนแรงงานในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีศักยภาพในการพัฒนาประเทศ (S-curve) และอุตสาหกรรมใหม่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (New S-curve)

การวิจัยใช้วิธีทางเศรษฐมิติเพื่อคาดการณ์อุปสงค์และอุปทานของแรงงาน ซึ่งการพยากรณ์จำนวนแรงงานในภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ โดยใช้ข้อมูลการสำรวจสถานะการทำงานของประชากร (Labor Force Survey : LSF) รายปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536-2558 โดยช่วงแรกใช้วิธีการวิเคราะห์โดยแบบจำลอง (Autoregressive Integrated Moving Average Model (ARIMA)) ส่วนช่วงที่สองเป็นการพยากรณ์จำนวนแรงงานในอีก 10 ปีข้างหน้า คือ พ.ศ. 2559-2568 ใช้ข้อมูลกำลังแรงงานจาก LFS ร่วมกับข้อมูลประมาณการจำนวนประชากรด้วยโปรแกรม spectrum ที่พัฒนาโดยสถาบัน Avenir Health วิธีการประมาณการใช้แบบจำลอง Quadratic regression และตรวจสอบค่าที่ได้จากการพยากรณ์ให้สอดคล้องกับค่าคาดการณ์จำนวนประชากรและผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผลการวิจัย

การคาดการณ์การผลิตและความต้องการกำลังคนเพื่อตอบสนองความต้องการในอนาคต (5-10 ปีข้างหน้า) เพื่อรองรับการแข่งขันที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยสรุปผลการเปรียบเทียบผลประมาณการอุปสงค์และอุปทานของแรงงานได้ดังนี้

1) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พบว่าในปี 2563 สาขาสังคมศาสตร์ ธุรกิจ และกฎหมาย จะเป็นสาขาที่มีความต้องการแรงงานมากกว่ากำลังแรงงานที่มีอยู่จริงหรือเกิดอุปสงค์ส่วนเกินมากที่สุด และเป็นสาขาที่มีแนวโน้มที่จะเกิดอุปสงค์ส่วนเกินสูงสุด 0.22 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2568 รองลงมาคือ สาขาการบริการ สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากผู้เข้าศึกษาในระดับปวช. มีแนวโน้มที่ลดลงส่งผลให้อัตราการขยายตัวของกำลังแรงงานในสาขาวิชาดังกล่าวมีน้อยกว่าอัตราการขยายตัวของความต้องการแรงงาน

2) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรืออนุปริญญา พบว่าในปี พ.ศ. 2563 และ ปี พ.ศ. 2568 สาขาวิศวกรรมศาสตร์ การผลิต ก่อสร้าง และสังคมศาสตร์ ธุรกิจ และกฎหมายเป็นสาขาที่มีสัดส่วน

จำนวนมากเมื่อเทียบกับสาขาวิชาอื่น แต่ความต้องการแรงงานมีสูงมากกว่ากำลังแรงงานที่สำเร็จการศึกษาในระดับ ปวส. หรืออนุปริญญา ส่วนสาขาที่มีกำลังแรงงานมากกว่าความต้องการ เช่น สาขาเกษตรศาสตร์

3) ระดับปริญญาตรี พบว่าในปี พ.ศ. 2563 สาขาวิชาเกษตรศาสตร์เป็นสาขาที่มีความต้องการแรงงานมากกว่ากำลังแรงงาน ในปี พ.ศ. 2568 สาขาวิทยาศาสตร์และคอมพิวเตอร์มีความต้องการแรงงานสูงกว่ากำลังแรงงาน นอกจากนี้สาขาวิชาที่กำลังแรงงานยังไม่เพียงพอต่อความต้องการแรงงาน ได้แก่ สาขามนุษยศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์ สาขาสุขาภและสวัสดิการและสาขาการบริการ ส่วนสาขาวิชาการศึกษา สาขาสังคมศาสตร์ ธุรกิจและกฎหมาย และสาขาวิศวกรรมศาสตร์การผลิต และก่อสร้าง เป็นสาขาวิชาที่มีกำลังแรงงานส่วนเกินในตลาดแรงงานเป็นจำนวนมาก

4) ระดับสูงกว่าปริญญาตรี พบว่าในปี พ.ศ. 2563 และปี 2568 สาขาวิชาการศึกษาเป็นสาขาวิชาที่มีความต้องการแรงงานส่วนเกินสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับสาขาวิชาอื่นๆ ส่วนสาขาสังคมศาสตร์ ธุรกิจ และกฎหมาย เป็นสาขาที่มีอัตราการขยายตัวของกำลังแรงงานมากกว่าความต้องการแรงงานส่งผลให้เกิดกำลังแรงงานส่วนเกิน

การวางแผนการผลิตกำลังคนและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาควรสอดคล้องกับทิศทางในการพัฒนาประเทศในระยะ 20 ปี และตามกรอบวิสัยทัศน์และเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 12 ที่ให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง โดยต้องมีการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์เพื่อนำไปขับเคลื่อนการผลิตและพัฒนากำลังคนไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : ปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับ

เป้าประสงค์ : เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนทุกระดับให้สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษให้อยู่ในระดับมาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : ยกระดับคุณภาพการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาให้มีมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของสาขาการเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ

เป้าประสงค์ : เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษา มีคุณภาพหรือความสามารถสอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตและบริการต่างๆ เพิ่มขึ้นทุกปี

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การเพิ่มจำนวนและคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีวศึกษา โดยเฉพาะด้าน S&T

เป้าประสงค์ : เพื่อเพิ่มจำนวนและสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีวศึกษา โดยเฉพาะการเพิ่มจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีวศึกษาในด้าน S&T เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพและมาตรฐานอาชีพมาพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร

เป้าประสงค์ : เพื่อใช้ระบบคุณวุฒิวิชาชีพเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความสามารถของกำลังคน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การบริการจัดการความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน

เป้าประสงค์ : 1. ในระยะสั้น มุ่งแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาความไม่สอดคล้องของอุปสงค์และอุปทานเนื่องมาจากการขาดข้อมูลและ/หรือคุณภาพของแรงงานไม่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ

2. ในระยะยาวมุ่งพัฒนาการแนะแนวการศึกษาและแนะแนวอาชีพที่เป็นที่ต้องการของตลาดมาเป็นเครื่องมือในการลดความไม่สอดคล้องของผู้สำเร็จการศึกษาตามความต้องการของตลาดแรงงาน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาทั้งข้อมูลเชิงสถิติการศึกษา ผลการสำรวจความต้องการกำลังคนในกลุ่มภาคการผลิตและบริการ และสาขาที่เป็นความต้องการ/ความจำเป็นของประเทศ การศึกษานโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากำลังคน รวมทั้งการศึกษาด้านความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงาน การคาดประมาณความ

ต้องการแรงงาน พบว่า ประเทศไทยมีปัญหาความไม่สอดคล้องระหว่างความต้องการแรงงานและอุปทานแรงงาน ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนมีจุดเริ่มต้นมาจากภาคการศึกษา ทำให้ต้องมีการหาแนวทางในการวางแผนหรือกำหนดทิศทางการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อลดช่องว่างของความไม่สมดุล ลดต้นทุนการผลิต การสูญเสียทรัพยากรในการวางแผนการศึกษาให้กับสถานศึกษาในสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาผลิตนักเรียนนักศึกษา ในสาขาวิชาที่สอดคล้องและตอบสนองความต้องการด้านเศรษฐกิจของประเทศและภูมิภาค โดยเน้นการลดผู้เรียน ในบางสาขาที่เป็นที่ต้องการและขาดแคลนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งนำไปใช้เป็นแนวทางการ กำหนดหลักสูตรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยต้องเน้นหลักสูตรที่ตอบสนองทั้งเศรษฐกิจหลักของประเทศและ เศรษฐกิจของท้องถิ่น หรืออาจจะมีการเปิดสาขาใหม่ที่สะท้อนถึงความต้องการในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

การผลิตกำลังคนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการหรือภาคเศรษฐกิจไม่ได้ขึ้นอยู่กับด้าน ปริมาณเท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงด้านคุณภาพด้วย สถาบันการศึกษาจึงควรเร่งดำเนินการเพิ่มคุณภาพของผู้เรียน เพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงาน โดยพัฒนาให้ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาอาชีพศึกษาทั้งระดับ ปวช. และ ปวส. มีสมรรถนะ สอดคล้องกับการทำงาน และมีความสามารถในสาขาอาชีพสูงทั้งด้านความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนมีทัศนคติ ที่พึงประสงค์ในตลาดแรงงาน การเรียนการสอนต้องเน้นการปฏิบัติเป็นสัดส่วนที่สูงเนื่องจากต้องไปประกอบ วิชาชีพ ไม่ใช่ศึกษามาเพื่อเรียนต่อ ซึ่งปกติก็มีสัดส่วนที่น้อยอยู่แล้ว ดังนั้นควรมีมาตรการหลักให้ผู้สำเร็จ ปวช. และ ปวส. เข้าสู่ตลาดแรงงานให้ได้มากที่สุด เช่น การส่งเสริมมาตรการเรียนอาชีวศึกษาพร้อมมีงานทำ ผ่านระบบ ทวิภาคีหรือการเรียนพร้อมกับการทำงานในสถานประกอบการ ซึ่งจำเป็นที่สถาบันการศึกษากับสถานประกอบการ ต้องมีความร่วมมือกันเป็นอย่างดี